

MUHASEBE DERSLERİNİ İNGİLİZCE ALAN ÖĞRENCİLERİN YABANCI DİLDE MUHASEBE EĞİTİMİNE YAKLAŞIMLARININ İNCELENMESİ

Geliş Tarihi : 27.10.2022

Doç. Dr. Alpaslan YAŞAR¹

Kabul Tarihi : 21.12.2022

Dr. Öğr. Üyesi, Neriman YALÇIN²

Makale Türü : Araştırma Makalesi

Özet

Yükseköğretim kurumlarında İngilizce dilinde programların sayısı her geçen yıl artmasına rağmen, yabancı dilde öğretimin fayda-zarar tartışmaları devam etmektedir. Bu tartışma alanlarından birisi de kendine özgü bir dili olan muhasebe derslerinin yabancı dilde yürütülmesidir. Bu çalışmada, İngilizce işletme programlarında kayıtlı üniversite öğrencilerinin İngilizce muhasebe eğitime yaklaşımları incelenmiştir. İki farklı üniversitedeki İngilizce işletme bölümü öğrencilerinin İngilizce muhasebe eğitime yaklaşımları anket yöntemiyle analiz edildi. Bu kapsamda, ankete katılan öğrencilerin yabancı dilde muhasebe eğitime ilişkin genel algı ve tutum, algılanan avantaj ve dezavantaj, dersin sunumu/materyal beklentileri araştırılmıştır. Araştırma bulgularına göre; öğrenciler, muhasebe eğitimi açısından Türkçe öğretimin faydalı olacağı yönünde yaklaşım göstermişlerdir. Bununla birlikte, İngilizce bilgilerini geliştireceği beklentisiyle yükseköğretimdeki derslerin İngilizce dilinde verilmesine olumlu yaklaşmışlardır. Bu beklentide, ağırlıklı olarak, yurt dışında lisansüstü eğitim ve mezuniyet sonrası yurt dışında istihdam beklentisi etkili olmuştur. Tartışma: Muhasebe derslerinde kullanılan materyallerde, tek düzen hesap planında ve dersin anlatımında İngilizce dilinin yanı sıra ana dilin de kullanılmasının, öğrencilerin muhasebe dersini daha iyi anlamalarını sağlayacağı görüşü öne çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: İngilizce Dilinde Eğitim, Muhasebe Eğitimi, Yükseköğretim.

JEL Kodları: A20, M41.

EXAMINING THE APPROACHES OF THE STUDENTS WHO TAKE ACCOUNTING COURSES IN ENGLISH TO ACCOUNTING EDUCATION IN A FOREIGN LANGUAGE

Abstract

Although the number of programs in the English language in higher education institutions increases every year, the debates about the benefits and harms of teaching in a foreign language continue. One of these discussion areas is that accounting courses, which have a unique language, are conducted in a foreign language. In this study, we examined the approaches of university students enrolled in English business programs to English accounting education. For this purpose, we analyzed the approaches of English business department students at two different universities to English accounting education using a survey method. The general perception and attitude of the students participating in the survey towards foreign language accounting education, the perceived advantage and disadvantages, the presentation of the course/material expectations were investigated. According to the research findings, the students showed an approach that teaching Turkish would be beneficial in terms of accounting education. The students were positive about teaching higher education courses in English, with the expectation that it would improve their English knowledge. This expectation was mainly driven by the expectation of postgraduate education abroad and employment abroad after graduation. In addition, the opinion that

¹ Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, İşletme Bölümü, ayasar@atu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7960-9665

² Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi, İşletme Bölümü, nerimanyalcin@atu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2196-4779 (Sorumlu yazar)

the use of mother tongue in addition to English in the materials used in accounting lessons, in the uniform chart of accounts and in the lecture will enable students to better understand the accounting lesson.

Keywords: Education in English Language, Accounting Education, Higher Education.

JEL Codes: A20, M41.

1. GİRİŞ

Küreselleşme sürecinin bir uzantısı olarak gerek Dünya’da gerekse Türkiye’de artan sayıda yükseköğretim kurumunun yabancı dilde yürüttüğü programlardan birisi de İngilizce İşletme programlarıdır. Derslerin tamamının ya da belirli bir yüzdesinin (%30) İngilizce dilinde yapıldığı bu programların, yabancı dilin ve/veya programdaki derslerin öğretiminde fayda sağlayıp sağlamadığı, akademi içi ve dışı çevrelerde tartışma konusu olmaya devam etmektedir.

Yabancı dille öğretimin gerekliliği öne sürülürken, genellikle, yabancı dille öğretimin öğrencilerin İngilizceyi öğrenmelerini, bilimsel literatürü takip etmelerini ve dış dünyayla iletişimi kolaylaştıracağı yönündeki beklentiler öne çıkmaktadır. Aksi yönde öne sürülen görüşlerde ise öğretici ve öğrencinin bir konuyu derinlemesine bir şekilde en iyi ana dilinde anlatabileceği ve öğrenebileceği görüşü öne çıkmaktadır. Butzkamm (2007)’a göre; birey ana dilini kullanarak düşünmeyi, iletişim kurmayı ve sezgisel bir dilbilgisi anlayışı kazanmayı öğrenir. Bu nedenle anadil, insanların yabancı dil öğrenmesinde en büyük varlıktır ve yeni bir dil öğreniminde destek sistemi sağlamaktadır (Butzkamm, 2007, s. 29).

Türkiye’de, özellikle, düşük yüzdeler dilimlerde öğrenci alınan Üniversitelerde yabancı dilde öğretimin beklenen faydayı sağlamadığı ve etkili olmadığı yönünde hem akademisyenler hem de öğrenciler nezdinde görüşler olduğu görülmektedir (Örneğin; yabancı dilde ders verme şartı olan dil puanının sağlanmasının, konunun etkili bir şekilde İngilizce anlatılmasını sağlamadığı veya sağlasa bile öğrencinin İngilizce düzeyinin buna yetmediği gibi). Bu kapsamda, Gündüz (2022), yükseköğretim kurumlarında eğitimin yabancı dilde istenilen seviyede yürütülebilmesinin ancak öğrenci ve akademisyen arasında karşılıklı etkileşim, tam anlamıyla kurumsal bir donanım ve belli standartların sağlanmasıyla mümkün olabileceğini göstermiştir. Tosun (2006) ise, bir yıllık İngilizce hazırlık sınıfı sonrası yabancı dilde öğretim gören öğrencilerin İngilizce öğretim nedeniyle konuyu anlamadıkları, soru sormadıkları, konuyu tartışmadıkları, tam olarak not tutamadıkları, sınavlarda soruları anlayamadıkları ya da cevaplamaya İngilizceyi yetmediği için başarısızlıklarının kaçınılmaz olduğunu öne sürmüştür (Tosun, 2006, s. 38). Benzer şekilde, Öçal (2017), yabancı dille öğretimi, hocanın da öğrencinin de aslında çok iyi anlayacakları bir dil olduğu halde, asıl rollerinin ve dünyalarının dışına çıktıkları çok az bilinen sıkıcı bir oyun olarak ifade etmiştir (Öçal, 2017, s. 92).

IFAC, uluslararası eğitim standartlarına göre, “Genel eğitime dayanan ve bilgi veren muhasebe eğitim ve öğretimi; mesleki bilgi, mesleki beceriler, mesleki değerler ve etik ve tutumlar içermelidir” (IES, 2019, s. 20). Dolayısıyla, muhasebe eğitiminin, mesleki bilgi ve beceri özelliklerini aktaracak şekilde plânlaması önem taşımaktadır. Ancak, bu tasarımda; eğitimin verileceği dilin, ana dil veya ana dil dışında bir başka dil olması konusu literatürde tartışılmaktadır. Örneğin, Wong & Chia (1996)’ya göre; muhasebe dersi derin bir öğrenmeye ihtiyaç duyar ve bu tür bir öğrenme yaklaşımı daha yüksek düzeyde İngilizce yeterliliği gerektirir.

Literatürde, yabancı dilde öğretimin; öğrencinin öğrenmesi, iletişimi, başarısı vb. üzerine etkileri ile ilgili farklı bilim dallarında çeşitli yönlerden çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma alanlarından birisi de muhasebe derslerinin yabancı dille öğretilmesidir. Bu

kapsamındaki önceki çalışmalarda; genellikle, yabancı dilde muhasebe öğretiminde öğrencinin yabancı dil yeterliliği, notlarla ölçülen muhasebe performansı veya başarısı üzerine araştırmaların olduğu görülmektedir. Örneğin; Bobe ve Cooper (2019), nispeten yüksek (düşük) İngilizce dil yeterliliğine sahip öğrencilerin, benzerlerine kıyasla öğrenmeye derin (yüzeysel) bir yaklaşım benimsediklerini bulmuşlardır. Benzer şekilde, Ryan ve diğ. (2012), dil yeteneği ile öğrenmeye katılım arasında önemli bir ilişki olduğunu ortaya koymuşlardır. Bunu aksine, Cai ve diğ. (2018), muhasebe öğrenimi ile öğrencilerin İngilizce yeterliliği arasında doğrudan anlamlı bir ilişki bulamamıştır. Öğrencilerin notlarla ölçülen muhasebe performansları ve dil yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi araştıran bazı çalışmalarda (örneğin; Wong & Chia, 1996; Almajed ve Hamdan, 2015) öğrencilerin notlarla ölçülen muhasebe performansları ve İngilizce arasında anlamlı pozitif bir ilişki bulunurken, bazı çalışmalarda (örneğin; Dafouz ve Camacho-Miñano, 2016; Zaif ve diğ., 2017) ise istatistiksel bir farklılık bulunamamıştır. Diğer taraftan, bazı çalışmalarda (Coetzee vd., 2014; Barac, 2009), yabancı dilde muhasebe öğretiminin öğrencinin iletişim becerisindeki rolü; bazı çalışmalarda (Abayadeera, 2018), ise ana dili İngilizce olan ve olmayan öğretmenlerin muhasebe öğretimindeki etkinliği araştırılmıştır.

Bu çalışmada, önceki çalışmalardan farklı olarak, İngilizce işletme programlarında kayıtlı üniversite öğrencilerinin yabancı dilde *muhasebe* eğitimine yaklaşımları incelenmiştir. Bu amaçla, iki farklı üniversitedeki İngilizce işletme bölümü öğrencilerinin yabancı dilde muhasebe eğitimine ilişkin genel algı ve tutum; algılanan avantaj ve dezavantaj, dersin sunumu/materyal beklentileri olmak üzere üç ana grupta toplanan ifadelere katılma dereceleri anket araştırması yöntemiyle analiz edilmiştir. Böylece, temel ve teknik bir ders olan, kendine özgü bir dili ve hukuk ve vergi başta olmak üzere birçok disiplinle ilişkisi olan muhasebe derslerinin, yabancı dille öğretilmesine öğrencilerin yaklaşımları ortaya konulmuştur. Bu suretle, kendine özgü bir dili olan *muhasebenin* yabancı dilde öğretilmesine eleştirel bir yaklaşım ortaya konmuştur. Araştırmanın bu yönüyle literatüre katkı sağlaması beklenmektedir.

Bu çerçevede, ikinci bölümde yabancı dilde muhasebe öğretimi üzerine yapılan literatür araştırması sonuçları verilmiştir. Üçüncü bölümde, araştırmanın amaç ve yöntemi açıklanmıştır. Dördüncü bölümde araştırma bulguları ve son bölümde ise araştırma sonuçları ortaya konulmuştur.

2. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Önceki çalışmalarda; genellikle, yabancı dilde muhasebe öğretiminde öğrencinin yabancı dil yeterliliği (Ryan ve diğ., 2012; Cai ve diğ., 2018; Bobe ve Cooper, 2019), notlarla ölçülen muhasebe performansı veya başarısı (Wong ve Chia, 1996; Krausz ve diğ., 2005; Almajed ve Hamdan, 2015; Dafouz & Camacho-Miñano, 2016; Zaif ve diğ., 2017), öğrencinin iletişim becerisi (Coetzee ve diğ., 2014; Barac, 2009), ana dili İngilizce olan ve olmayan öğretmenlerin muhasebe öğretimindeki rolü (Abayadeera, 2018) araştırılmıştır.

Yabancı dilde muhasebe öğretiminde dil yeterliliğinin rolünü araştıran çalışmalar (Ryan ve diğ., 2012; Cai ve diğ., 2018; Bobe ve Cooper, 2019); verilecek muhasebe derslerinde öğrencilerin yabancı dil yeterliliklerinin düşük seviyede olmasının; eğitim esnasında iletişimin zayıf ve tek taraflı olmasına, muhasebe disiplinine duyulan ilginin azalmasına, öğrenme kalitesinin düşmesine, başarı seviyesinin düşmesine ve başarı kaygılarına neden olabileceği yönünde sonuçlar bulunmuştur. Örneğin; Bobe & Cooper (2019) İngilizce dil yeterliliğinin öğrencilerin muhasebe dersindeki memnuniyeti üzerindeki etkisini incelemişlerdir. Çalışma bulguları, İngilizce dil yeterliliği yüksek (düşük) olan herhangi bir öğrencinin, benzerlerine kıyasla öğrenmeye daha derin (yüzeysel) bir yaklaşım benimseme eğiliminde olduğunu

göstermiştir. Ryan ve diğ. (2012), dil yeteneği ile öğrenmeye katılım arasında önemli bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Çalışmada, uluslararası öğrenciler arasında İngilizce dil gelişiminin hem sınıf içinde hem de sınıf dışında eksik olduğu sonucuna varılmıştır. Cai ve diğ. (2018), önceki çalışma bulgularından farklı olarak, muhasebe öğrenimi ile öğrencilerin İngilizce yeterliliği arasında doğrudan anlamlı bir ilişki olmadığını, ancak öğrencilerin analitik yetenekleri ile İngilizce öğretilen muhasebe öğrenimleri arasında güçlü bir ilişki olduğunu belirlemişlerdir.

Öğrencilerin notlarla ölçülen muhasebe performansları ve dil yeterlilikleri arasındaki ilişkiyi araştıran bazı çalışmalarda (örneğin; Whong & Chia, 1996; Almajed ve Hamdan, 2015) anlamlı pozitif bir ilişki bulunurken, bazı çalışmalarda (örneğin; Krausz ve diğ., 2005; Dafouz ve Camacho-Miñano, 2016; Zaif vd., 2017) ise istatistiksel bir farklılık bulunamamıştır. Örneğin, Wong & Chia (1996), öğrencilerin İngilizce performanslarının düşük olmasının muhasebe performans düzeylerini önemli ölçüde etkileyebileceğini göstermiştir. Çalışmada, öğrencilerin ilgili muhasebe derslerini daha iyi anlamaları için iyi bir İngilizce iletişim becerisine sahip olmaları gerektiği önerilmiştir. Almajed ve Hamdan (2015), muhasebe öğrencilerinin ana dilleri öğretildiğinde daha iyi anladıklarını ve bunun notlarını artıracaklarını göstermiştir. Çalışmada, muhasebe kavramlarının daha iyi anlaşılabilmesi, işgücü piyasasının ihtiyaçlarının karşılanabilmesi, muhasebecilerin daha iyi ve eğitilmiş olması için öğretim elemanlarının muhasebe ders materyallerini öğrencinin ana diliyle anlatması gerektiği belirtilmiştir. Diğer taraftan, Krausz ve diğ. (2005), ABD’de, uluslararası MBA öğrencilerinden oluşan bir örneklem için, lisansüstü finansal muhasebe sınıfındaki performans ile TOEFL puanları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonuçları, TOEFL puanlarının uluslararası öğrenciler için lisansüstü muhasebede üstün performans ile ilişkili olmadığını göstermiştir. Dafouz ve Camacho-Miñano (2016), Finansal Muhasebe I dersini yabancı dilde (İngilizce) alan öğrencilerin, kullanılan eğitim diline (İspanyolca veya İngilizce) bakılmaksızın, yabancı dili İngilizce olmayanlarla aynı akademik sonuçları aldıklarını ortaya koymuştur. Zaif ve diğ. (2017), İngilizce eğitim alan öğrenciler ile Türkçe eğitim alan öğrenciler arasında öğrenme çıktıları açısından karşılaştırma yapmışlardır. Ayrıca, öğrencilerin öğrenme çıktılarının eğitim yılı ve üniversite giriş sınavına giriş sıralamasına göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Öğrencilerin dersin vize, final ve genel notlarının karşılaştırılması, iki farklı öğretim yılında anlamlı bir farklılık ortaya koymamıştır. Üniversite sınavına giriş sıralamalarına göre en yüksek ve en düşük çeyrekteki öğrenciler genel not açısından karşılaştırıldığında ise, her iki karşılaştırmada da İngilizce eğitim veren programdaki öğrenciler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür.

Literatürde, yabancı dilde muhasebe öğretiminin öğrencinin iletişim becerisinde rolünü ortaya koyan çalışmalar da bulunmaktadır (Örneğin; Coetzee vd., 2014; Barac, 2009). Örneğin, Coetzee ve diğ. (2014), kaynakları yetersiz okullara devam eden daha önce dezavantajlı Afrika topluluklarından gelen öğrenciler ile iyi kaynaklara sahip, batılı okullara devam eden Afrikalı öğrenciler ile diğer öğrenciler arasındaki iletişim endişesinde önemli farklılıklar tespit edilmiştir. Ayrıca, mezun olarak görev yapacakları iş dilinde eğitim alan öğrencilerin, ana dilleri ne olursa olsun, o dilde daha az iletişim kaygısı sergilediklerin bulgusu elde edilmiştir. Barac (2009), stajyer muhasebecilerin bilgi ve beceri gereksinimlerine ilişkin olarak staj eğitimi veren görevlilerin algılarını belirlemeye yönelik çalışma yapmıştır. Çalışmada; stajyer muhasebecilere tipik olarak öğretilen teknik bilginin ötesinde genişletilmiş bir dizi yetkinliklere doğru bir hareket olduğunu ve günümüzün giriş seviyesi stajyer muhasebecilerin iletişim, analitik, kişilerarası ve bilgisayar konularında eğitim almaları gerektiğine dair kanıtlar bulunmuştur.

Abayadeara (2018), ana dili İngilizce olan ve olmayan öğretmenlerin muhasebe öğretimindeki rolünü araştırmıştır. Çalışmada, işletme disiplini öğrencilerinin anadili İngilizce olmayan öğretmenleri bilgili ve çalışkan bulduğu, ancak, kültürlerarası iletişim kaygısı sorunlarının öğretim etkinliklerini engellediği bulgusu elde edilmiştir.

3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

3.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, İngilizce işletme programlarında kayıtlı üniversite öğrencilerinin yabancı dilde muhasebe eğitimine yaklaşımlarını incelemektir.

3.2. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada, iki farklı üniversitedeki İngilizce işletme bölümü öğrencilerinin yabancı dilde muhasebe öğretimine ilişkin genel algı ve tutum; algılanan avantaj ve dezavantaj, dersin sunumu/materyal beklentileri olmak üzere üç ana grupta toplanan ifadelerle katılma dereceleri anket araştırması yöntemiyle toplanan veriler üzerinden analiz edilmiştir. Verilerin toplanmasından önce, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan 23/03/2022 tarih ve 05 sayılı kararı ile Etik Kurul Onayı alınmış olup, araştırma süresince Araştırma ve Yayın Etik kurallarına uyulmuştur.

Anket; birinci bölümü öğrencilerin İngilizce muhasebe derslerine ilişkin genel algı ve tutumlarını (13 ifade), ikinci bölümü öğrencilerin İngilizce muhasebe dersleri hakkında algıladıkları avantaj ve dezavantajları (14 ifade) ve üçüncü bölümü öğrencilerin İngilizce muhasebe derslerinin sunumunda materyal beklentilerini (11 ifade) ölçmek üzere tasarlanmış toplam 38 önermeden oluşmaktadır. Demografik bilgilerin yer aldığı son kısımda ise öğrencilerin cinsiyet ve sınıf bilgisinin yanı sıra; özel İngilizce eğitim desteği (kurs/ders) alıp almadıkları, mezuniyet sonrası yurtdışında lisansüstü muhasebe eğitimi plânlaması ve mezuniyetten sonra muhasebe alanında istihdam planlaması gibi konularda görüşlerinin sorulduğu kontrol önermeleri yer almaktadır. Demografik bilgiler ile birlikte anket, toplam 46 önerme ve ifadeden oluşmaktadır. Anket önermeleri, ilgili literatürden faydalanılarak bu çalışmanın yazarları tarafından hazırlanmıştır.

Anket verileri 5'li Likert tipi ölçek aracılığı ile toplanmış olup, ölçekte yer alan ifadelerle katılımcıların cevapları; “(1) Kesinlikle Katılmıyorum”, “(2) Katılmıyorum”, “(3) Kararsızım”, “(4) Katılıyorum”, “(5) Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde puanlanmıştır. Ölçekte yer alan puan aralıkları; 2,60'ın altındaki değerler katılmama, 2,60 ile 3,39 arasındaki değerler kararsız ve 3,40 ve üzeri değerler katılma olarak değerlendirilmiştir (Tekin, 1996).

Araştırmanın ana kütesini, Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi (ATÜ) ve Çukurova Üniversitesi (ÇÜ), İngilizce işletme bölümlerinde kayıtlı öğrenciler oluşturmaktadır. Böylece, iki farklı devlet üniversitenin aynı programlarındaki öğrencilerin yabancı dilde eğitime yönelik farklılık oluşturabilecek yaklaşımları ortaya konulmak istenmiştir. Bunlardan ilki, ÇÜ; 1973 yılında kurulmuş, kurum kültürü yerleşmiş, akademik personel çeşitliliği, kampüs donatıları, sosyal imkânları, derslik sayısı ve şartları bakımından olgunlaşmış bir üniversitedir. ATÜ ise, 2011 yılında kurulmuş olup, henüz fiziki imkânlar, kampüs donatıları, derslikler ve akademik personel bakımından gelişmekte olan bir üniversitedir. İkinci olarak; her iki üniversitenin öğrenci kontenjan sayıları ile yükseköğretime geçiş puan ve yüzdelik dilimleri farklıdır. Son olarak, ATÜ bünyesindeki İşletme programında sadece İngilizce dilinde öğretim yapıldığından, öğrencilerin alternatif Türkçe programı bulunmamaktadır. Ancak, ÇÜ'de hem İngilizce İşletme hem de Türkçe İşletme programı bulunmaktadır.

Örneklemedeki Üniversitelerin İngilizce işletme programlarında, ikinci sınıftan itibaren İngilizce muhasebe dersleri okutulmaktadır. Bu nedenle, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencileri araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırmaya katılan öğrenci sayıları Tablo 1’de özetlenmiştir. Buna göre, her iki kamu üniversitesinde 2. sınıftan itibaren kayıtlı öğrencilerin yüzde 61’ine ulaşılarak anket uygulanmıştır.

Tablo 1. Örneklem tablosu

Değişken	Sınıf	ATÜ				ÇÜ				Genel Toplam
		2.sınıf	3.sınıf	4.sınıf	Toplam	2.sınıf	3.sınıf	4.sınıf	Toplam	
Bölüme kayıtlı öğrenci sayısı		50	25	15	90	45	21	26	92	182
Ankete katılan öğrenci sayısı		36	18	13	67	18	11	15	44	111
Yüzde %		72	72	86	74,5	40	52	58	48	61

İngilizce işletme bölümü öğrencilerinin İngilizce muhasebe derslerine yaklaşımlarının değerlendirildiği bu araştırmada, hazırlanan anket aracılığıyla elde edilen veriler kullanılarak aşağıdaki hipotezler test edilmiştir.

H01: Öğrencilerin demografik ve kontrol değişkenlerine göre dağılımları bakımından İngilizce muhasebe derslerine karşı genel algılarında farklılık bulunmamaktadır.

H02: Öğrencilerin demografik ve kontrol değişkenlerine göre dağılımları bakımından İngilizce muhasebe derslerinin algılanan avantaj ve dezavantajlarında farklılık bulunmamaktadır.

H03: Öğrencilerin demografik ve kontrol değişkenlerine göre dağılımları bakımından İngilizce muhasebe derslerinin sunum ve materyal beklentilerinde farklılık bulunmamaktadır.

Anket araştırmalarında kullanılan ölçeklere, Cronbach Alfa testi uygulanarak, bireysel puanların (n) soru içeren bir ölçekte sorulara verilen cevapların toplanması ile bulunduğu durumlarda; soruların birbirleri ile benzerliğini, yakınlığını ortaya koyan bir katsayı hesaplanır. Söz konusu Alfa katsayısı, $0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir; $0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir; $0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir; $0,80 \leq \alpha$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir olarak kabul edilir (Terzi, 2019). Bu araştırmada hazırlanan ankette, demografik bilgiler hariç üç ana bölüm ve toplam 38 ifadeden oluşan önermelerin Croanbach’s Alpha testi sonucu 0,669 olarak hesaplanmıştır. Bu oran, ölçeğin oldukça güvenilir değer aralığında yer aldığını göstermektedir.

Anket araştırmalarında, ölçeğin güvenilirliğinin yanı sıra, katılımcıların ölçekte yer alan ifadelere katılma derecelerinden oluşan verilerin normallik dağılımı incelenmelidir. Tablo 2’de, verilerin normallik test bulguları ve değerlendirme sonucu gösterilmiştir. Değerlendirme George & Mallery (2012) ve Tabachnick & Fidell (2013) çalışmalarında ifade edilen, "±1.5 arasındaki basıklık değeri çoğu psikometrik amaç için mükemmel kabul edilir, ancak belirli uygulamaya bağlı olarak çoğu durumda ±2.0 arasındaki bir değer de kabul edilebilir." referanslarının temelinde yapılmıştır (George ve Mallery, 2012; Tabachnick & Fidell, 2013). Yapılan basıklık ve çarpıklık testleri sonucunda tüm önermelere ait değerler normal dağılım çerçevesinde kabul edilmiş olup, analizlerde parametrik testler tercih edilmiştir.

4. BULGULAR

Araştırma hipotezleri, elde edilen verilerin SPSS Statistics programı aracılığı ile istatistik testlere tabi tutulması suretiyle test edilmiştir. Elde edilen tanımlayıcı bulgular, hipotez testlerine ilişkin betimleyici istatistik bulguları ile fark bulguları aşağıda özetlenmiştir.

4.1. Demografik Bulgular

Ankete katılan öğrencilerin demografik bilgileri Tablo 2’de sunulmuştur. Ankete katılanların yüzde 60’ı ATÜ, yüzde 40’ı ise ÇÜ’ kayıtlı öğrencilerden oluşmaktadır. Diğer demografik değişkenler iki üniversite için ayrı ayrı incelendiğinde;

- Cinsiyet bakımından; ATÜ’de kadın katılımcıların daha fazla, ÇÜ’de erkek öğrencilerin daha fazla katılım göstermiş olduğu,
- Sınıf bakımından; ATÜ’de 2. sınıf öğrenciler çoğunlukta yer alırken, ÇÜ’de sınıf bakımından daha homojen bir dağılım olduğu,
- Hazırlık eğitimi bakımından; her iki üniversiteden katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun üniversite hazırlık sınıfı eğitimi aldıkları, hazırlıktan muaf öğrenci sayılarının yüzde 12-16 değer aralığında değişim gösterdiği,
- Genel not ortalaması bakımından; öğrenci sayısının ATÜ’de yüzde 19, ÇÜ’de yüzde 7 oranında; her iki üniversiteden katılan öğrencilerin yaklaşık yüzde 50’sinin 2,50-3,00 ortalama aralığında ortalamaya sahip oldukları; 3,00 ortalamasının üzerinde öğrenci sayısının ATÜ’de yüzde 25, ÇÜ’de yüzde 14 düzeyinde gerçekleştiği,
- Öğrencilerin bildiği yabancı dil sayısı bakımından; ATÜ’den katılan öğrencilerin yüzde 70’i, ÇÜ’den katılan öğrencilerin yüzde 80’inin en az bir yabancı dil bildiklerini; ATÜ’den beş, ÇÜ’den ise bir öğrenci İngilizce bir programda kayıtlı olmasına rağmen bildiği yabancı dil sayısını “sıfır” olarak ifade ettiği tespit edilmiştir.

Tablo 2. Örnekleme ilişkin demografik özellikler

Değişkenler		Sayı	%	Değişkenler		Sayı	%
ATÜ		67	60	ÇÜ		44	40
Cinsiyet	Kadın	38	56	Cinsiyet	Kadın	21	48
	Erkek	29	44		Erkek	23	52
Sınıf	2.sınıf	36	53	Sınıf	2.sınıf	18	41
	3.sınıf	18	27		3.sınıf	11	25
	4.sınıf	13	20		4.sınıf	15	34
Hazırlık okuma durumu	Lise hazırlık	3	5	Hazırlık okuma durumu	Lise hazırlık	1	2
	Üniversite hazırlık	53	79		Üniversite hazırlık	38	86
	Hazırlık muaf	11	16		Hazırlık muaf	5	12
Genel not ortalaması	<2	13	19	Genel not ortalaması	<2	3	7
	2,01-2,50	9	13		2,01-2,50	13	29
	2,51-3,00	30	45		2,51-3,00	22	50
	>3	15	23		>3	6	14
Bildiği yabancı dil sayısı	0	5	7	Bildiği yabancı dil sayısı	0	1	2
	1	47	70		1	36	82
	2	14	21		2	6	14
	3	1	2		3	1	2

4.2. Örneklemin Kontrol Önergeleri Bakımından Dağılımına İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrenciler, demografik değişkenlerinin yanı sıra, İngilizce muhasebe derslerine yaklaşımlarında etkisi olabilecek kontrol önermeleri bakımından da sınıflandırılmıştır. Bu önermeler, öğrencilerin geçmişte özel İngilizce eğitim desteği (kurs/ders) almış olma, mezuniyet sonrası yurt dışında yüksek lisans plânlaması ve mezuniyet sonrası yurt dışında muhasebe alanında istihdam planlaması olup olmadığını ortaya koyan ifadelerden

oluşmaktadır. Tablo 3, kontrol önermeleri bakımından analiz bulgularını göstermektedir. Kontrol önermeleri bakımından yapılan değerlendirmeye göre; her iki üniversiteden katılan öğrencilerin yüzde 27'sinin İngilizce özel eğitim desteği aldığı, yüzde 66'sından fazlasının mezuniyet sonrası yurt dışında yüksek lisans plânı yaptığı ve yüzde 80'inin mezuniyet sonrası yurt dışında muhasebe alanında istihdam plânı olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre; her iki üniversiteden katılan öğrencilerin kontrol önermeleri bakımından birbirinden ayrıışmadıkları, benzer dağılımlar gösterdikleri tespit edilmiştir.

Tablo 3. Örneklem ilişkili kontrol önermeleri

ATÜ		Sayı	%	ÇÜ		Sayı	%
Özel İngilizce eğitim desteği (kurs/ders) almış olma	Evet	15	22	Özel İngilizce eğitim desteği (kurs/ders) almış olma	Evet	15	34
	Hayır	52	78		Hayır	29	66
Mezuniyet sonrası yurt dışında yüksek lisans planlaması	Evet	44	66	Mezuniyet sonrası yurt dışında yüksek lisans planlaması	Evet	30	68
	Hayır	23	34		Hayır	14	32
Mezuniyet sonrası yurt dışında muhasebe alanında istihdam planlaması	Evet	56	84	Mezuniyet sonrası yurt dışında muhasebe alanında istihdam planlaması	Evet	35	80
	Hayır	11	16		Hayır	9	20

4.3. Hipotez Testlerine İlişkin Betimleyici İstatistik Bulgular

İngilizce işletme bölümü öğrencilerinin İngilizce muhasebe dersleri hakkında yaklaşımlarını değerlendirmek üzere; genel algı, algılanan avantaj ve dezavantajlar ile dersin işlenişi, sunum ve materyaller hakkında beklentilerini ifade eden üç ana başlık altında hipotezler oluşturulmuştur. İlk olarak, öğrencilerin önermelere verdikleri cevapların ortalamaları bakımından bir değerlendirme yapılarak, her bir algı grubu için ayrı ayrı olmak üzere betimleyici istatistik bulguları özetlenmiştir. Daha sonra, her üç hipotez için ayrı ayrı olmak üzere, demografik değişkenler ve kontrol değişkenleri bakımından gruplar arasında fark olup olmadığı bağımsız örneklem t- testleri ve Anova test sonuçları karşılaştırmalı olarak özetlenmiştir.

4.3.1. İngilizce Muhasebe Dersleri Hakkında Genel Algı Önermelerine İlişkin Bulgular

Tablo 4, İngilizce muhasebe dersleri hakkında genel algı (GA) önermelerine ilişkin betimleyici istatistik bulgularını göstermektedir.

Öğrencilerin “İngilizce düzeyim, İngilizce muhasebe derslerini anlamak için yeterlidir” (GA1) önermesine (3,61) ortalama ile; “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması derse katılımı engellemez” (GA3) önermesine (3,60) ortalama ile; “İngilizce muhasebe derslerinde derslere İngilizce katılım sağlayabilirim” (GA8) önermesine (3,53) ortalama ile ve son olarak da “İngilizce muhasebe derslerinde sorularım olursa Türkçe sorarım” (GA9) önermesine (3,77) ortalama ile “Katılıyorum” şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Burada, (GA8) ve (GA9) önermeleri birbirleri ile karşılaştırıldığında, öğrencilerin derslerde İngilizce yerine Türkçe soru sormak ile ilgili önermeye daha yüksek ortalama ile katıldıkları görülmektedir. Ayrıca, İngilizce düzeyini İngilizce muhasebe derslerini anlamak açısından yeterli gören öğrencilerin (GA1), İngilizce muhasebe derslerine İngilizce katılım sağlama yönünden (GA8) daha düşük ortalama ile (3,53) katıldıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 4. İngilizce muhasebe dersleri hakkında genel algı önermelerine ilişkin betimleyici istatistik bulguları

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Ortalama
GA1 İngilizce düzeyim, İngilizce muhasebe derslerini anlamak için yeterli	2	16	26	46	21	3,61*
GA2 İngilizce muhasebe eğitimi ezber yapmaya yöneltilir	10	22	30	36	13	3,18
GA3 Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması derse katılımımı engellemez	4	21	24	29	33	3,60*
GA4 İngilizce muhasebe dersleri yüzeysel anlatılır	19	33	24	25	10	2,77
GA5 Zorunlu dersler dışında seçmeli derslere karar verirken İngilizce muhasebe derslerine yer veririm	15	18	35	23	20	3,14
GA6 İngilizce muhasebe dersleri benim için oldukça zorlayıcıdır	13	29	28	25	15	3,00
GA7 İngilizce muhasebe derslerinde İngilizce soru sorabilirim	4	14	41	39	13	3,39
GA8 İngilizce muhasebe derslerinde derslere İngilizce katılım sağlayabilirim	4	10	36	45	16	3,53*
GA9 İngilizce muhasebe derslerinde sorularım olursa Türkçe sorarım	7	8	21	43	32	3,77*
GA10 İngilizce soramayacağım için muhasebe derslerinde soru sormamayı tercih ederim	23	30	25	20	13	3,05
GA11 İngilizce anlatılan muhasebe derslerinde başarı notum/beklentim düşüktür	18	28	23	25	17	2,95
GA12 Hazırlıkta verilen İngilizce eğitimi, İngilizce muhasebe dersleri için yeterli seviyededir	26	23	23	25	14	2,8
GA13 Türkçe/İngilizce olmasına bakılmaksızın muhasebe dersleri oldukça zorlayıcıdır	10	29	25	28	19	3,15

Diğer taraftan, sayılan dört önerme dışındaki dokuz genel algı önermesine öğrencilerin “Kararsız” cevaplar verdikleri görülmektedir. Kararsız kaldıkları önermeler arasında; “Zorunlu dersler dışında seçmeli derslere karar verirken İngilizce muhasebe derslerine yer veririm” (GA5) önermesi (3,14) dikkat çekicidir. Bu durum, İngilizce muhasebe dersleri zorunlu olmadığı takdirde öğrencilerden talep görmeyebileceği yönünde değerlendirilebilir.

4.3.2. İngilizce Muhasebe Derslerinin Avantaj ve Dezavantajlarına İlişkin Bulgular

Tablo 5, İngilizce muhasebe derslerinin algılanan avantaj ve dezavantajları hakkında önermelere ilişkin betimleyici istatistik bulgularını göstermektedir. İngilizce muhasebe derslerinin avantaj ve dezavantajları hakkında verilen cevapların ortalamaları, bu grupta yer alan önermelere genel algı grubuna kıyasla daha kararlı cevaplar ile yaklaşıldığını göstermektedir. Öyle ki, on dört önermeden dokuzu “Katılıyorum”, üçü “Kararsız” ve ikisi “Katılmıyorum” karar aralıklarında yer almıştır.

Ortalamaların “Katılıyorum” şeklinde gerçekleştiği önermelerden; “İngilizce muhasebe derslerini, Türkçe anlatıldığı durumda daha iyi anlarım” (AD1) önermesi (3,92) ortalama ile ve “Muhasebe dersi kaynaklarının Türkçe olması halinde daha başarılı olurum” (AD2) önermesi (3,84) ortalama gerçekleşmiştir. İngilizce muhasebe derslerinin avantajlarını sorgulayan bu bulgu, kişinin en iyi şekilde ana dilinde düşünüp anlayabileceği görüşünü desteklemesi açısından oldukça önemlidir.

Ayrıca, ortalamalar yönünden karşılaştırıldığında en yüksek puan ortalamasının “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması yurt dışında istihdam imkânı sağlayacaktır” (AD9) önermesi olup (4,05) ve “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması uluslararası muhasebe standart ve kurallarını takip etmemi kolaylaştırır” (AD13) önermesi (4,00) ortalama ile

“Katılıyorum” olarak gerçekleşmiştir. Bu durum, ankete katılan öğrencilerin yüzde 80’inin mezuniyet sonrası yurtdışında muhasebe alanında olabilecek bir istihdama İngilizce öğretiminin katkı sağlayabileceğini düşündükleri yönünde değerlendirilebilir. Diğer taraftan, İngilizce muhasebe derslerinin öğrencinin muhasebe bilgisinin yanı sıra; İngilizce bilgilerini de geliştireceği, uluslararası muhasebe standartlarının anlaşılması ve uluslararası eğitim kurumlarında lisansüstü eğitim imkânı bulabilmelerine faydası olacağı yönündeki önermelere de katıldıkları görülmektedir.

Öğrencilerin “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması muhasebe alanında istihdam kolaylığı sağlayacaktır” (AD5) önermesine (3,21) ortalama ile; “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması KPSS gibi sınavlarda sınav başarıyı olumsuz yönde etkilemez” (AD10) önermesine (3,07) ortalama ile ve “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması muhasebe alanında özgüvenimi artırır” (AD11) önermesine (3,34) ortalama ile “Kararsız” kaldıkları görülmüştür. Bu bulgular, öğrencilerin İngilizce muhasebe derslerinin ulusal muhasebe piyasasında iş bulmalarına veya Türkiye’de kamuda istihdam imkânlarına erişmelerinde katkı sağlayıp sağlamayacağı konusunda kararsız olduklarını göstermektedir.

Tablo 5. İngilizce muhasebe derslerinin algılanan avantaj ve dezavantajları hakkında önermelere ilişkin betimleyici istatistik bulguları

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Ortalama
AD1 İngilizce muhasebe derslerini, Türkçe anlatıldığı durumda daha iyi anlarım	6	7	21	33	44	3,92
AD2 Muhasebe ders kaynaklarının Türkçe olması halinde daha başarılı olurum	6	11	18	36	40	3,84
AD3 İngilizce muhasebe eğitimi çalışma motivasyonumu düşürür	23	42	20	16	10	2,53
AD4 Dersleri ana dil yerine yabancı dilde almak, İngilizce bilgimi geliştirir	4	9	24	32	42	3,89
AD5 Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması muhasebe alanında istihdam kolaylığı sağlayacaktır	9	17	43	25	17	3,21
AD6 Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması lisansüstü eğitime kabul edilmemi kolaylaştırır	2	8	27	39	35	3,88
AD7 Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması sayesinde muhasebenin yansıra İngilizce bilgimde gelişmektedir	5	5	17	49	35	3,94
AD8 Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması lisansüstü eğitimde başarılı olmama katkı sağlayacaktır	3	5	26	44	33	3,89
AD9 Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması yurt dışında istihdam imkânı sağlayacaktır	3	4	18	45	41	4,05
AD10 Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması KPSS gibi sınavlarda sınav başarıyı olumsuz yönde etkilemez	12	21	40	23	15	3,07
AD11 Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması muhasebe alanında özgüvenimi artırır	8	19	33	29	22	3,34
AD12 Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması öğrenci- öğretmen ilişkisini olumsuz etkiler	32	38	24	10	7	2,30
AD13 Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması uluslararası muhasebe standart ve kurallarını takip etmemi kolaylaştırır	3	11	22	41	34	4,00
AD14 Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması uluslararası muhasebe literatürünü takip etmemi kolaylaştırır	2	9	24	46	30	3,84

Son olarak, “İngilizce muhasebe eğitimi çalışma motivasyonumu düşürür” (AD3) önermesine (2,53) ortalama ile ve “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması öğrenci-öğretmen ilişkisini olumsuz etkiler” (AD12) önermesine (2,30) ortalama ile katılmadıkları görülmektedir. Reddedilen iki önermeye göre; öğrenciler, derslerin İngilizce anlatılmasından motivasyon

kayıbı yaşamadıklarını ve ders öğretim elemanı/üyesi ile ilişkilerinin dersin İngilizce olması nedeniyle olumsuz etkilenmediğini ifade etmektedir.

4.3.3. İngilizce Muhasebe Derslerinin Sunum ve Materyal Beklentilerine İlişkin Bulgular

Tablo 6, İngilizce muhasebe derslerinin sunum ve materyal beklentileri hakkında önermelere ilişkin betimleyici istatistik bulgularını göstermektedir. Anketin bu bölümünde, öğrencilerin İngilizce muhasebe derslerinin işlenişi esnasında kullanılan öğretim teknikleri, sunum teknikleri, ders materyalleri ve tek düzen hesap planı ile ilgili beklentileri tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin, “Muhasebe dersi kaynaklarının İngilizce olması halinde daha başarılı olurum” (SM1) önermesine (2,89) ortalama ile; “Muhasebe derslerinin Türkçe anlatılmasını tercih ederim” (SM2) önermesine (3,27) ortalama ile; “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılmasını tercih ederim” (SM3) önermesine (3,30) ile; “Muhasebe dersi materyallerinin İngilizce olmasını tercih ederim” (SM5) önermesine (3,35) ortalama ile ve “Muhasebe dersi materyallerinin Türkçe olmasını tercih ederim” (SM6) önermesine (3,32) ortalama ile “Kararsız” kaldıkları görülmüştür.

“Muhasebe derslerinin hem ana dilde hem İngilizce anlatılmasını tercih ederim” (SM4) önermesine (3,82) ortalama ile; “Muhasebe materyallerinin hem İngilizce hem Türkçe olmasını tercih ederim” (SM7) önermesine (3,86) ortalama ile; “İngilizce muhasebe derslerinin sunu/slayt gibi görsellerle anlatılması ders başarımlarını artırır” (SM8) önermesine (4,07) ortalama ile; “İngilizce muhasebe derslerinin tahtada soru çözülerek anlatılması ders başarımlarını artırır” (SM9) önermesine (4,41) ortalama ile, “İngilizce muhasebe sınavlarında İngilizce tekdüzen hesap planı kullanılmasını tercih ederim” (SM10) önermesine (3,61) ortalama ile ve “İngilizce muhasebe derslerinde Türkçe tekdüzen hesap planı kullanılmasını tercih ederim” (SM11) önermesine (3,55) ortalama ile katıldıkları görülmüştür.

Tablo 6’deki beklenti önermeleri göz önüne alındığında; öğrencilerin muhasebe derslerinde İngilizce öğretimin yanı sıra Türkçe öğretim, İngilizce materyalin yanı sıra Türkçe materyal ve son olarak İngilizce hesap planlarının yanı sıra Türkçe hesap planları ile eğitim görme beklentileri ve talepleri olduğu dikkat çekmektedir. Ayrıca modern ders anlatım tekniklerinin yanı sıra geleneksel olarak sınıfta örnek soruların çözülmesi aracılığıyla eğitim alma beklentileri olduğu da görülmektedir. Araştırmada yer alan tüm önermelerden en yüksek ortalamaya sahip olan önermenin de yine “İngilizce muhasebe derslerinin tahtada soru çözülerek anlatılması ders başarımlarını artırır” (SM9) (4,41) önermesi olduğu görülmektedir. Bu bulguya yüksek derecede katılma gösterilmesi, aslında öğrencilerin muhasebe derslerine karşı beklentilerinin yabancı dili öğrenmek değil, muhasebe bilgilerini ve buna bağlı olarak ders başarımlarını arttırmak olduğunu göstermesi açısından dikkate değer bir bulgudur.

Tablo 6. İngilizce muhasebe derslerinin sunum ve materyal beklentileri hakkında önermelere ilişkin betimleyici istatistik bulguları

İfadeler	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Ortalama
SM1 Muhasebe dersi kaynaklarının İngilizce olması halinde daha başarılı olurum	12	23	48	21	7	2,89
SM2 Muhasebe derslerinin Türkçe anlatılmasını tercih ederim	12	18	36	18	27	3,27
SM3 Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılmasını tercih ederim	10	15	40	23	23	3,30
SM4 Muhasebe derslerinin hem İngilizce hem Türkçe anlatılmasını tercih ederim	5	10	21	39	36	3,82
SM5 Muhasebe dersi materyallerinin İngilizce olmasını tercih ederim	8	16	34	35	18	3,35
SM6 Muhasebe dersi materyallerinin Türkçe olmasını tercih ederim	8	19	35	27	22	3,32
SM7 Muhasebe materyallerinin hem İngilizce hem Türkçe olmasını tercih ederim.	6	10	17	39	39	3,86
SM8 İngilizce muhasebe derslerinin sunu/slayt gibi görsellerle anlatılması ders başarımları artırır	6	4	17	33	51	4,07
SM9 İngilizce muhasebe derslerinin tahtada soru çözümlerle anlatılması ders başarımları artırır	1	6	7	29	68	4,41
SM10 İngilizce muhasebe sınavlarında İngilizce tekdüzen hesap planı kullanılmasını tercih ederim.	6	12	32	30	31	3,61
SM11 İngilizce muhasebe derslerinde Türkçe tekdüzen hesap planı kullanılmasını tercih ederim.	8	8	38	29	28	3,55

4.4. Hipotez Testlerine İlişkin Fark Bulguları

4.4.1. İngilizce Muhasebe Dersleri Hakkında Genel Algı Önermelerine İlişkin Fark Bulguları

Demografik değişkenler ve kontrol değişkenleri bakımından gruplar arasında fark olup olmadığının kontrolü amacıyla bağımsız örneklem t- testleri ve Anova test sonuçları karşılaştırmalı olarak her üç hipotez için ayrı ayrı incelenmiş ve bulgulara Tablo 7’de yer verilmiştir. Bu kapsamda, H01 hipotezinin testi amacıyla, sınıf ve bilinen yabancı dil sayısı için Anova testi, diğer değişkenler için bağımsız örneklem t- testi gerçekleştirilmiş ve çift kuyruklu anlamlılık sonuçları ile birlikte hipotezleri destekleme (*0,05 ve **0,10 anlamlılık düzeyinde) sonuçları belirtilmiştir.

H01 hipotezinin testi amacıyla gerçekleştirilen fark testleri sonucunda:

- *Üniversite türü bakımından*, on bir önerme H01 hipotezini desteklemekte iken; iki önerme desteklememektedir. Buna göre; üniversite türü bakımından “İngilizce düzeyim, İngilizce muhasebe derslerini anlamak için yeterlidir” ve “İngilizce muhasebe derslerinde sorularım olursa Türkçe sorarım” önermeleri bakımından üniversite türü değişkeni fark ortaya koymaktadır. Diğer önermeler bakımından fark tespit edilememiştir.
- *Sınıf düzeyi bakımından*, on bir önerme H01 hipotezini desteklemekte iken; iki önerme desteklememektedir. Buna göre; “İngilizce muhasebe eğitimi ezber yapmaya yöneltilir” ve “İngilizce anlatılan muhasebe derslerinde başarı notum/beklentim düşüktür” önermeleri bakımından sınıf düzeyi değişkeni fark ortaya koymaktadır. Diğer önermeler bakımından fark tespit edilememiştir.
- *Cinsiyet bakımından*, altı önerme H01 hipotezini desteklemekte iken; yedi önerme desteklememektedir. Buna göre; “İngilizce düzeyim, İngilizce muhasebe derslerini

anlamak için yeterlidir”, “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması derse katılımımı engellemez”, “İngilizce muhasebe dersleri benim için oldukça zorlayıcıdır”, “İngilizce muhasebe derslerinde İngilizce soru sorabilirim”, “İngilizce muhasebe derslerinde derslere İngilizce katılım sağlayabilirim”, “Hazırlıkta verilen İngilizce eğitimi, İngilizce muhasebe dersleri için yeterli seviyededir” ve “Türkçe/İngilizce olmasına bakılmaksızın muhasebe dersleri oldukça zorlayıcıdır”, önermeleri bakımından cinsiyet değişkeni fark ortaya koymaktadır. Diğer önermeler bakımından fark tespit edilememiştir.

- Öğrencinin bildiği yabancı dil sayısı bakımından, yedi önerme H01 hipotezini desteklemekte iken; altı önerme desteklememektedir. Buna göre; “İngilizce düzeyim, İngilizce muhasebe derslerini anlamak için yeterlidir”, “İngilizce muhasebe dersleri yüzeysel anlatılır”, “İngilizce muhasebe dersleri benim için oldukça zorlayıcıdır”, “İngilizce muhasebe derslerinde İngilizce soru sorabilirim”, “İngilizce muhasebe derslerinde derslere İngilizce katılım sağlayabilirim” ve “İngilizce muhasebe derslerinde sorularım olursa Türkçe sorarım” önermeleri bakımından öğrencinin bildiği yabancı dil sayısı değişkeni fark yaratmamaktadır. Diğer önermeler bakımından fark tespit edilememiştir.

Tablo 7. İngilizce muhasebe dersleri hakkında genel algı önermelerine ilişkin fark bulguları

Önermeler	Karar/ Anlamlılık	Üniversite Türü		Sınıf			Cinsiyet		Öğrencinin bildiği yabancı dil sayısı				İngilizce için özel ders/ kurs aldım		Yurt dışında lisansüstü eğitim planı		Yurt dışında muhasebe alanında istihdam planı	
		ATÜ	ÇÜ	2	3	4	Kadın	Erkek	0	1	2	3	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır
GA1	Anlamlılık	,005*		,829			,051**				,043*			,236		,054**		,294
	Karar	H ₀₁ RET		H ₀₁ KABUL			H ₀₁ RET				H ₀₁ RET			H ₀₁ KABUL		H ₀₁ RET		H ₀₁ KABUL
GA2	Anlamlılık	,359		,070**			,867			,270			,508		,325		,308	
	Karar	H ₀₁ KABUL		H ₀₁ RET			H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL	
GA3	Anlamlılık	,858		,351			,006*			,539			,745		1,000		,987	
	Karar	H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL			H ₀₁ RET			H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL	
GA4	Anlamlılık	,966		,548			,260			,042*			,169		,483		,546	
	Karar	H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL			H ₀₁ RET			H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL	
GA5	Anlamlılık	,946		,181			,596			,395			,246		,875		,137	
	Karar	H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL	
GA6	Anlamlılık	,269		,940			,044*			,057**			,388		,102		,123	
	Karar	H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL			H ₀₁ RET			H ₀₁ RET			H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL	
GA7	Anlamlılık	,277		,599			,090**			,044*			,724		,053**		,037*	
	Karar	H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL			H ₀₁ RET			H ₀₁ RET			H ₀₁ KABUL		H ₀₁ RET		H ₀₁ RET	
GA8	Anlamlılık	,225		,596			,007*			,019*			,836		,168		,511	
	Karar	H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL			H ₀₁ RET			H ₀₁ RET			H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL	
GA9	Anlamlılık	,033*		,630			,121			,002*			,571		,058**		,134	
	Karar	H ₀₁ RET		H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL			H ₀₁ RET			H ₀₁ KABUL		H ₀₁ RET		H ₀₁ KABUL	
GA10	Anlamlılık	,111		,385			,142			,814			,116		,568		,750	
	Karar	H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL	
GA11	Anlamlılık	,723		,049*			,651			,165			,791		,002*		,004*	
	Karar	H ₀₁ KABUL		H ₀₁ RET			H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL		H ₀₁ RET		H ₀₁ RET	
GA12	Anlamlılık	,566		,248			,079**			,283			,161		,492		,646	
	Karar	H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL			H ₀₁ RET			H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL	
GA13	Anlamlılık	,171		,435			,087**			,125			,356		,957		,652	
	Karar	H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL			H ₀₁ RET			H ₀₁ KABUL			H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL		H ₀₁ KABUL	

*0,05 anlamlılık düzeyinde, **0,10 Anlamlılık düzeyinde

- Öğrencinin İngilizce için özel ders/ kurs almış olması bakımından, hiçbir önermede fark bulgusu elde edilememiş olup tüm önermeler H01 hipotezini desteklemektedir.
- Öğrencinin mezuniyet sonrası yurt dışında lisansüstü eğitim planı olması bakımından, dokuz önerme H01 hipotezini desteklemekte iken; dört önerme desteklememektedir.

Buna göre; “İngilizce düzeyim, İngilizce muhasebe derslerini anlamak için yeterlidir”, “İngilizce muhasebe derslerinde İngilizce soru sorabilirim”, “İngilizce muhasebe derslerinde sorularım olursa Türkçe sorarım” ve “İngilizce anlatılan muhasebe derslerinde başarı notum/beklentim düşüktür” önermeleri bakımından öğrencinin mezuniyet sonrası yurt dışında lisansüstü eğitim planı olması fark yaratmaktadır. Diğer önermeler bakımından fark tespit edilememiştir.

- *Öğrencinin mezuniyet sonrası yurt dışında muhasebe alanında istihdam planı olması bakımından*, on bir önerme H01 hipotezini desteklemekte iken; iki önerme desteklememektedir. Buna göre; “İngilizce muhasebe derslerinde İngilizce soru sorabilirim” ve “İngilizce anlatılan muhasebe derslerinde başarı notum/beklentim düşüktür” önermeleri bakımından öğrencinin mezuniyet sonrası yurt dışında muhasebe alanında istihdam planı olması fark yaratmaktadır. Diğer önermeler bakımından fark tespit edilememiştir.

4.4.2. İngilizce Muhasebe Dersleri Hakkında Algılanan Avantaj ve Dezavantajlar Önermelerine İlişkin Fark Bulguları

Tablo 8, H02 hipotezinin testi amacıyla, İngilizce muhasebe dersleri hakkında algılanan avantaj ve dezavantajlar hakkında önermelere ilişkin fark bulgularını göstermektedir.

H02 hipotezinin testi amacıyla gerçekleştirilen fark testleri sonucunda:

- *Üniversite türü bakımından*, ilk dört avantaj/dezavantaj önermesi H02 hipotezini desteklemezken; geri kalan on önermenin desteklediği tespit edilmiştir. Buna göre; üniversite türü bakımından “İngilizce muhasebe derslerin, Türkçe anlatıldığı durumda daha iyi anlarım”, “Muhasebe dersi kaynaklarının Türkçe olması halinde daha başarılı olurum”, “İngilizce muhasebe eğitimi çalışma motivasyonumu düşürür” ve “Dersleri ana dil yerine yabancı dilde almak, İngilizce bilgimi geliştirir” önermeleri bakımından üniversite türü fark ortaya koymaktadır. Diğer önermeler bakımından gruplara arasında fark tespit edilememiştir.
- *Sınıf düzeyi bakımından*, hiçbir önermede gruplara arasında fark bulgusu elde edilememiş olup tüm önermeler H02 hipotezini desteklemektedir.
- *Cinsiyet ve öğrencinin bildiği yabancı dil sayısı bakımından*, on üç önerme H02 hipotezini desteklemekte iken; “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması muhasebe alanında özgüvenimi artırır” önermesi gruplar arasında fark ortaya koyarak, H02 hipotezini desteklememektedir.
- *Öğrencinin İngilizce için özel ders/ kurs almış olması bakımından*, hiçbir önermede gruplara arasında fark bulgusu elde edilememiş olup tüm önermeler H02 hipotezini desteklemektedir.
- *Öğrencinin mezuniyet sonrası yurt dışında lisansüstü eğitim planı olması bakımından*, dokuz önerme H02 hipotezini desteklemekte ancak beş önerme desteklememektedir. Buna göre; “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması sayesinde muhasebenin yansırı İngilizce bilgimde gelişmektedir”, “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması lisansüstü eğitime kabul edilmemi kolaylaştıracaktır”, “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması lisansüstü eğitimde başarılı olmama katkı sağlayacaktır”, “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması KPSS gibi sınavlarda sınav başarıımı olumsuz yönde etkilemez” önermeleri bakımından gruplar arasında fark bulunmaktadır.
- *Öğrencinin mezuniyet sonrası yurt dışında muhasebe alanında istihdam planı olması bakımından*, altı önerme H02 hipotezini desteklemektedir. Ancak “Muhasebe dersi kaynaklarının Türkçe olması halinde daha başarılı olurum”, “İngilizce muhasebe eğitimi çalışma motivasyonumu düşürür”, “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması yurt

dışında istihdam imkânı sağlayacaktır”, “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması KPSS gibi sınavlarda sınav başarımı olumsuz yönde etkilemez”, “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması muhasebe alanında özgüvenimi artırır”, “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması öğrenci- eğitimci ilişkisini olumsuz etkiler” ve “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılması uluslararası muhasebe literatürünü takip etmemi kolaylaştırır” önermeleri bakımından gruplar arasında fark bulgusuna ulaşılmış olup, H02 hipotezini desteklememektedir.

Tablo 8. İngilizce muhasebe dersleri hakkında algılanan avantaj ve dezavantajlar hakkında önermelere ilişkin fark bulguları

Önermeler	Karar/ Anlamlılık	Üniversite Türü		Sınıf			Cinsiyet		Bilinen yabancı dil sayısı				İngilizce için özel ders/ kurs aldım		Yurt dışında lisansüstü eğitim planı		Yurt dışında muhasebe alanında istihdam planı		
		ATÜ	ÇÜ	2	3	4	Kadın	Erkek	0	1	2	3	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır	
AD1	Anlamlılık		,006*		1,187														
	Karar	H02RET	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	
AD2	Anlamlılık		,000*		,497														
	Karar	H02RET	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02RET	
AD3	Anlamlılık		,034*		,133														
	Karar	H02RET	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02RET	
AD4	Anlamlılık		,001*		,370														
	Karar	H02RET	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02RET	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	
AD5	Anlamlılık		,797		,066														
	Karar	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	
AD6	Anlamlılık		,380		,452														
	Karar	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02RET	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	
AD7	Anlamlılık		,144		,958														
	Karar	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02RET	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	
AD8	Anlamlılık		,346		,401														
	Karar	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02RET	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	
AD9	Anlamlılık		,199		,992														
	Karar	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02RET	H02RET	
AD10	Anlamlılık		,178		,985														
	Karar	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02RET	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02RET	
AD11	Anlamlılık		,992		,338														
	Karar	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02RET	H02RET	H02RET	H02RET	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02RET	H02RET	
AD12	Anlamlılık		,313		,387														
	Karar	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02RET	
AD13	Anlamlılık		,476		,130														
	Karar	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	
AD14	Anlamlılık		,414		,222														
	Karar	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02KABUL	H02RET	H02RET	

*0,05 anlamlılık düzeyinde, **0,10 Anlamlılık düzeyinde

4.4.3. İngilizce Muhasebe Dersleri Hakkında Sunum ve Materyal Beklentileri Hakkında Önermelere İlişkin Fark Bulguları

Tablo 9, H03 hipotezinin testi amacıyla, İngilizce muhasebe dersleri hakkında sunum ve materyal beklentileri hakkında önermelere ilişkin fark bulgularını göstermektedir.

H03 hipotezinin testi amacıyla gerçekleştirilen fark testleri sonucunda:

- *Üniversite türü bakımından*, “İngilizce muhasebe derslerinin sunu/slayt gibi görsellerle anlatılması ders başarımı artırır”, “İngilizce muhasebe derslerinin tahtada soru çözülerek anlatılması ders başarımı artırır” ve “İngilizce muhasebe sınavlarında İngilizce tekdüzen hesap planı kullanılmasını tercih ederim” önermeleri H03 hipotezini desteklerken diğer tüm önermeler gruplar arasında fark ortaya koymakta ve H03 hipotezini desteklememektedir.

- *Sınıf düzeyi bakımından*, “İngilizce muhasebe sınavlarında İngilizce tekdüzen hesap planı kullanılmasını tercih ederim” önermesi dışındaki tüm önermeler H02 hipotezini desteklemektedir.
- *Cinsiyet bakımından*, “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılmasını tercih ederim”, “Muhasebe materyallerinin hem İngilizce hem Türkçe olmasını tercih ederim”, “İngilizce muhasebe derslerinin tahtada soru çözülerek anlatılması ders başarımlarını artırır” ve “İngilizce muhasebe sınavlarında İngilizce tekdüzen hesap planı kullanılmasını tercih ederim” önermeleri gruplar arasında fark ortaya koyarak H03 hipotezini desteklememektedir. Diğer önermeler bakımından gruplar arasında fark tespit edilememiş olup H03 hipotezini destekledikleri bulgusuna ulaşılmıştır.
- *Öğrencinin bildiği yabancı dil sayısı bakımından*, “Muhasebe dersi kaynaklarının İngilizce olması halinde daha başarılı olurum”, “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılmasını tercih ederim”, “Muhasebe dersi materyallerinin İngilizce olmasını tercih ederim” ve “İngilizce muhasebe sınavlarında İngilizce tekdüzen hesap planı kullanılmasını tercih ederim” önermeleri H03 hipotezini desteklememektedir. Ancak geri kalan yedi önermede gruplar arasında fark tespit edilememiş olup H03 hipotezini destekledikleri bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 9. İngilizce muhasebe dersleri hakkında sunum ve materyal beklentileri hakkında önermelere ilişkin fark bulguları

Önemeler	Karar/ Anlamlılık	Üniversite Türü		Sınıf			Cinsiyet		Bilinen yabancı dil sayısı				İngilizce için özel ders/ kurs aldım		Yurt dışında lisansüstü eğitim planı		Yurt dışında muhasebe alanında istihdam planı	
		ATÜ	ÇÜ	2	3	4	Kadın	Erkek	0	1	2	3	Evet	Hayır	Evet	Hayır	Evet	Hayır
SM1	Anlamlılık	,003*		,914			,395		,061**				,877		,011*		,014*	
	Karar	H03RET		H03KABUL			H03KABUL		H03RET				H03KABUL		H03RET		H03RET	
SM2	Anlamlılık	,000*		,715			,115		,565				,401		,019*		,139	
	Karar	H03RET		H03KABUL			H03KABUL		H03KABUL				H03KABUL		H03RET		H03KABUL	
SM3	Anlamlılık	,002*		,746			,060**		,014*				,700		,025*		,184	
	Karar	H03RET		H03KABUL			H03RET		H03RET				H03KABUL		H03RET		H03KABUL	
SM4	Anlamlılık	,003*		,214			,104		,381				,519		,552		,522	
	Karar	H03RET		H03KABUL			H03KABUL		H03KABUL				H03KABUL		H03KABUL		H03KABUL	
SM5	Anlamlılık	,002*		,198			,108		,077**				,507		,110		,230	
	Karar	H03RET		H03KABUL			H03KABUL		H03RET				H03KABUL		H03KABUL		H03KABUL	
SM6	Anlamlılık	,000*		,694			,336		,650				,757		,041*		,016*	
	Karar	H03RET		H03KABUL			H03KABUL		H03KABUL				H03KABUL		H03RET		H03RET	
SM7	Anlamlılık	,005*		,111			,060**		,441				,428		,420		,233	
	Karar	H03RET		H03KABUL			H03RET		H03KABUL				H03KABUL		H03KABUL		H03KABUL	
SM8	Anlamlılık	,157		,981			,465		,623				,590		,511		,023*	
	Karar	H03KABUL		H03KABUL			H03KABUL		H03KABUL				H03KABUL		H03KABUL		H03RET	
SM9	Anlamlılık	,363		,486			,080**		,603				,280		,458		,015*	
	Karar	H03KABUL		H03KABUL			H03RET		H03KABUL				H03KABUL		H03KABUL		H03RET	
SM10	Anlamlılık	,746		,037*			,075**		,091**				,801		,001*		,915	
	Karar	H03KABUL		H03RET			H03RET		H03RET				H03KABUL		H03RET		H03KABUL	
SM11	Anlamlılık	,001*		,344			,332		,217				,929		,132		,041*	
	Karar	H03RET		H03KABUL			H03KABUL		H03KABUL				H03KABUL		H03KABUL		H03RET	

*0,05 anlamlılık düzeyinde, **0,10 Anlamlılık düzeyinde

- *Öğrencinin İngilizce için özel ders/ kurs almış olması bakımından*, hiçbir önerme fark bulgusu ortaya koymamış olup tüm önermeler H03 hipotezini desteklemektedir.
- *Öğrencinin mezuniyet sonrası yurt dışında lisansüstü eğitim planı olması bakımından*, beş önerme; “Muhasebe dersi kaynaklarının İngilizce olması halinde daha başarılı olurum”, “Muhasebe derslerinin Türkçe anlatılmasını tercih ederim”, “Muhasebe derslerinin İngilizce anlatılmasını tercih ederim”, “Muhasebe dersi materyallerinin

Türkçe olmasını tercih ederim” ve” İngilizce muhasebe sınavlarında İngilizce tekdüzen hesap planı kullanılmasını tercih ederim” gruplar arasında fark ortaya koyarak H03 hipotezini desteklememektedir. Geri kalan altı önerme bakımından H03 hipotezi desteklenmektedir.

- Öğrencinin yurt dışında muhasebe alanında istihdam planı olması bakımından, yine beş önerme; “Muhasebe dersi kaynaklarının İngilizce olması halinde daha başarılı olurum”, “Muhasebe dersi materyallerinin Türkçe olmasını tercih ederim”, “İngilizce muhasebe derslerinin sunu/slayt gibi görsellerle anlatılması ders başarımları artırır”, “İngilizce muhasebe derslerinin tahtada soru çözülerek anlatılması ders başarımları artırır” ve “İngilizce muhasebe derslerinde Türkçe tekdüzen hesap planı kullanılmasını tercih ederim” H03 hipotezini desteklememektedir. Geri kalan altı önerme bakımından gruplar arasında fark ortaya çıkmadığından H03 hipotezi desteklenmektedir.

5. SONUÇ

Türkiye’deki Yükseköğretim kurumlarında yaygınlaşan İngilizce dilinde eğitim rüzgârı, İşletme programlarını da etkilemiştir. Fakat, söz konusu programların yabancı dilin ve/veya programdaki derslerin öğretiminde fayda sağlayıp sağlamadığı konusu, akademi içi ve dışı çevrelerde tartışma konusudur. Bu durum, özellikle, İngilizce İşletme programlarındaki temel ve teknik bir ders olan, kendine özgü bir dili ve hukuk ve vergi başta olmak üzere birçok disiplinle ilişkisi olan muhasebe derslerinin, ana dil dışında bir dille öğretilmesinin olumlu ve olumsuz yönlerinin araştırılmasını gerektirmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada; İngilizce işletme programlarında kayıtlı üniversite öğrencilerinin yabancı dilde muhasebe eğitime yaklaşımları araştırılmıştır. Bu amaçla, iki farklı üniversitedeki İngilizce işletme bölümü öğrencilerinin yabancı dilde muhasebe öğretimine ilişkin genel algı ve tutum; algılanan avantaj ve dezavantaj, dersin sunumu/materyal beklentileri olmak üzere üç ana grupta toplanan ifadelerle katılma dereceleri anket araştırması yöntemiyle analiz edilmiştir. Bu kapsamda, ilk olarak, öğrencilerin önermelere verdikleri cevapların ortalamaları bakımından betimleyici istatistik bulguları verilmiştir. İkinci olarak ise, her üç hipotez için ayrı ayrı olmak üzere, demografik değişkenler ve kontrol değişkenleri bakımından gruplar arasında fark olup olmadığına ilişkin bağımsız örneklem t- testleri ve Anova test sonuçları karşılaştırılmıştır.

İngilizce muhasebe dersleri hakkında “genel algı” önermelerine ilişkin betimleyici istatistik bulguları; öğrencilerin İngilizce düzeylerinin İngilizce muhasebe dersi almaya yeterli ve derse katılımlarını engellemeyecek düzeyde olduğunu, öğrencilerin zorunlu olmayan İngilizce muhasebe derslerini tercih etme konusunda çekimser yaklaşım sergilediklerini göstermiştir.

İngilizce muhasebe derslerinin “avantaj ve dezavantajları” hakkında önermelere ilişkin betimleyici istatistik bulguları; öğrencilerin, muhasebe derslerinin Türkçe anlatıldığı durumda daha iyi anladıkları ve muhasebe ders kaynaklarının Türkçe olması halinde daha başarılı olacakları yaklaşımlarının olduğunu göstermiştir. Ayrıca, öğrenciler, muhasebe derslerinin İngilizce anlatılmasının; yurtdışında istihdam imkânı sağlayacağı, uluslararası muhasebe standart ve kurallarını takip etmelerini kolaylaştıracağı, İngilizce bilgilerini geliştireceği, lisansüstü eğitimde faydası olacağı yönünde yaklaşım göstermişlerdir. Bu bulgular, öğrencilerin İngilizce dilinde muhasebe eğitime yabancı dil öğrenmenin avantajları açısından yaklaştıklarını fakat muhasebe öğretimi açısından ana dilde öğretimin faydalı olacağı yönünde yaklaştıklarını göstermektedir.

İngilizce muhasebe derslerinin “sunum ve materyal beklentileri” hakkında önermelere ilişkin betimleyici istatistik bulguları; öğrencilerin, muhasebe dersleri materyallerinin, Tekdüzen hesap plânının ve ders anlatımlarının İngilizce ve Türkçe olmak üzere birlikte

sunulması yönünde ortak bir yaklaşım sergilediklerini göstermiştir. Ayrıca, öğrencilerin, modern ders anlatım tekniklerinin yanı sıra geleneksel olarak tahtada soru çözülerek ders anlatılması beklentileri olduğu da görülmektedir. Dolayısıyla, aslında öğrencilerin muhasebe derslerine karşı beklentilerinin yabancı dili öğrenmekten ziyade, muhasebe bilgilerini ve buna bağlı olarak ders başarısını arttırmak olduğunu göstermesi açısından dikkate değer bir bulgudur.

Her iki üniversitede eğitim gören öğrencilerin demografik değişkenler (üniversite türü, sınıf, cinsiyet, öğrencinin bildiği yabancı dil sayısı, öğrencinin özel İngilizce eğitim alması durumu, öğrencinin mezuniyet sonrası yabancı dilde lisansüstü eğitim ve yurt dışında istihdam beklentisinin olması) bakımından fark gösterip göstermediklerini ortaya koymak amacıyla yapılan fark testlerinde,

Üç grupta toplam 91 önermeden 68'inin (%74) H01'i desteklediği,

Üç grupta toplam 98 önermeden 80'inin (%81) H02'yi desteklediği,

Üç grupta toplam 77 önermeden 50'sinin H03'ü (%65) desteklediği, sonucuna ulaşılmıştır.

Bir başka ifadeyle, demografik değişkenlerin genel algı ve avantaj/ dezavantaj önermeleri için düşük düzeyde; ders sunumu ve materyal beklentileri bakımından ise daha fazla fark ortaya koymuştur.

Özetle, İngilizce işletme programlarında kayıtlı üniversite öğrencilerinin İngilizce dilinde muhasebe eğitimine yabancı dil öğrenmenin avantajları açısından yaklaşmakla birlikte, muhasebe öğretimi açısından ana dilde (Türkçe) öğretimin faydalı olacağı yönünde yaklaştıkları görülmektedir. Dolayısıyla, temel ve teknik bir ders olan, kendine özgü bir dili ve hukuk ve vergi başta olmak üzere birçok disiplinle ilişkisi olan muhasebe derslerinin Türkçe mi yoksa İngilizce mi verilmesinin daha faydalı olacağı, sosyolojik ve psikolojik etkileri de dikkate alınarak, çok boyutlu şekilde araştırılması gerektiği düşünülmektedir.

Son olarak, araştırma anketi örneklemini oluşturan bölümlerde kayıtlı öğrencilere gönüllülük esasına göre uygulanmıştır. Bölümlerde kayıtlı öğrencilerin tamamının derslere fiilen devam etmemesi nedeniyle öğrencilerin ancak yüzde 61'ine ulaşılabildiği olması araştırmanın kısıtlılığı olarak göz önünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Abayadeera, N., Mihret, D. G., ve Hewa Dulige, J. (2018). Teaching effectiveness of non-native English-speaking teachers in business disciplines: intercultural communication apprehension and ethnocentrism. *Accounting Education*, 27(2), 183-207.
- Almajed, A. K., ve Hamdan, A. (2015). English language and accounting education. *European Journal of Accounting Auditing and Finance Research*, 3(6), 12-25.
- Barac, K. (2009). South African training officers' perceptions of the knowledge and skills requirement of entry-level trainee accountants. *Meditari Accountancy Research*, 17(2), 19-46.
- Bobe, B. J., ve Cooper, B. J. (2019). The effect of language proficiency on approaches to learning and satisfaction of undergraduate accounting studies. *Accounting Education*, 28(2), 149-171.
- Butzkamm, W. (2003). We only learn language once. The role of the mother tongue in FL classrooms: death of a dogma. *Language Learning Journal*, 28(1), 29-39.

- Cai, H., Wang, M., ve Yang, Y. (2018). Teaching Accounting in English in Higher Education – Does the Language Matter?. *English Language Teaching*, 11(3), 50-59.
- Coetzee, S., Schmulian, A., ve Kotze, L. (2014). Communication Apprehension of South African Accounting Students: The Effect of Culture and Language. *Issues in Accounting Education*, 29(4), 505-525.
- Dafouz, E., ve Camacho-Miñano, M. M. (2016). Exploring the impact of English-medium instruction on university student academic achievement: The case of accounting. *English for Specific Purposes*, 44, 57-67.
- IES, International-Education-Standards (2019). Handbook-of-International-Education-Standards-2019. <https://education.ifac.org/index.html>
- George, D., ve Mallery, M. (2010). SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference, 17.0 update (10'a ed.) Boston: Pearson.
- Gündüz, F. F. (2022). “Grup karar verme yöntemlerinden Delphi tekniği ve uygulaması”, İktisat ve İşletmede Seçme Konular-II, içinde (167-189), İksad Yayınevi, Ankara.
- Krausz, J., Schiff, A., Schiff, J., ve Hise, J. V. (2005). The impact of TOEFL scores on placement and performance of international students in the initial graduate accounting class. *Accounting Education*, 14(1), 103-111.
- Öçal, Ş. (2017). Yabancı dilde eğitim: Kültürel düzleşme ya da “Oyun, oyun içinde”, *Türk Dili*, 67(783), 89-97.
- Ryan, S., Bhattacharyya, A., Stratilas, K., ve Goela, N. (2012). English language proficiency and learning among Australian international postgraduate accounting students. *The International Journal of Learning*, 18(5), 237-253.
- Tabachnick, B. G., ve Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics* (6th ed.), Pearson, Boston.
- Tekin, H. (1996). *Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme*. Yargı Yayınları, Ankara.
- Terzi, Yüksel. (2019). *SPSS ile İstatistiksel Veri Analizi*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Tosun, C. (2006). Yabancı dille eğitim sorunu. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 2(1), 28-42.
- Wong, D. S., ve Chia, Y. M. (1996). English language, mathematics and first-year financial accounting performance: a research note. *Accounting Education*, 5(2), 183-189.
- Zaif, F., Karapınar, A., ve Yangın Eksi, G. (2017). A comparative study on the effectiveness of English-medium and Turkish-medium accounting education: *Gazi University case*. *Journal of Education for Business*, 92(2), 73-80.